

Onterecht veiligheidsgevoel in Nederland draagt bij aan de verspreiding van het coronavirus

Posted on 14 maart 2020 by Gastauteur

Door de onjuiste veronderstelling dat alleen mensen met ziekteverschijnselen het coronavirus kunnen verspreiden, reageerde de Nederlandse overheid te traag, meent de Ierse journaliste Naomi O'Leary. Haar relaas verscheen eerder in The Irish Times

De vertaling is van Willy Hemelrijk.

De Nederlandse overheid stelde zich op het standpunt dat alleen mensen met ziekteklachten het coronavirus kunnen overdragen. Die boodschap hebben kabinet, RIVM en GGD's consequent uitgedragen. Daarmee hebben zij een reeks beslissingen in gang gezet waardoor heel Nederland kon blijven doen alsof er niets aan de hand was. Ook al verspreidde het virus zich ondertussen in een razend tempo.

Minder strikt quarantainesysteem

Die aanname was onjuist. Al op 21 februari hebben Chinese artsen een patiënt beschreven die besmettelijk was zonder ziekteverschijnselen. Op 5 maart hebben Duitsers in het New England Journal of Medicine gewaarschuwd voor zo'n geval in de buurt van München. De WHO meldt dat je wel degelijk besmettelijk kunt zijn zonder dat je ziek lijkt.

Desondanks houden kabinet en RIVM vast aan een quarantainesysteem dat minder strikt is dan dat in andere Europese landen: wie terugkeren uit China, uit besmettingshaarden in Italië of uit Iran, hoeven alleen maar thuis in quarantaine te gaan als zij ziektesymptomen krijgen.

Taiwan en Singapore

Deze richtlijn is niet alleen gebaseerd op een onjuiste aanname, maar gaat er bovendien vanuit dat mensen weten of ze symptomen van corona hebben. En dat is maar de vraag. In Australië ontstond grote ophef toen bleek dat de licht verkouden huisarts Chris Higgins zeventig patiënten had behandeld voordat hij positief testte op Covid-19.

De Nederlandse houding staat haaks op de aanpak van landen die het virus heel succesvol bestrijden, zoals Taiwan en Singapore, waar de autoriteiten ervaring hadden opgedaan tijdens de uitbraak van het Sars-virus. Die landen hebben – nog voordat er ook maar één coronabesmetting in hun landen werd vastgesteld – strenge controles op reizen ingevoerd, en zelfs preventieve quarantaine toegepast.

Individuele vrijheid

In Nederland zien we hoe verkeerde ideeën over besmetting in alle geledingen van de samenleving zijn doorgedrongen, waardoor het virus zich kon verspreiden. Een mooi experiment: we gaan kijken wat er gebeurt als een land heel ontspannen met het virus omgaat en de nadruk ligt op normaal blijven doen, op eigen verantwoordelijkheid en individuele vrijheid.

Het coronavirus werd in Nederland voor het eerste geconstateerd op 27 februari. De ggd ging de contacten van de patiënt na en kwam erachter dat hij van 21 tot 25 februari in Tilburg carnaval had gevierd. 'De patiënt was niet besmettelijk in de

dagen dat hij carnaval vierde', meldde burgemeester Theo Weterings aan de pers.

Coevorden

In de daaropvolgende dagen werd bij nog eens twee mensen die in Tilburg carnaval hadden gevierd het virus vastgesteld. Een van die twee was een werknemer van Bannink Packaging in het Drentse Coevorden. Zijn vrouw was ook besmet.

Bannink Packaging bleef gewoon in bedrijf, want volgens de directie was de man niet ziek toen hij kwam werken. 'De kans dat hij collega's heeft besmet is heel klein', zei een woordvoerder tegen de media.

In Duitsland zijn ze strenger

Op 4 maart werd het coronavirus vastgesteld bij een andere medewerker van het bedrijf – iemand die over de grens in Duitsland woont.

'In Duitsland zijn ze veel strenger met testen … We moeten niet overdrijven. De productie gaat gewoon door. In dat opzicht is het business as usual', aldus een medewerker van het bedrijf. 'We raden onze medewerkers aan om thuis te blijven als ze ziekteverschijnselen hebben. Meer kunnen we niet doen.'

Op 5 maart werd het virus bij een derde Bannink-werknemer vastgesteld. Op 7 maart was de test bij nog eens vier mensen in Coevorden positief.

Vindicat

Die dag kwam een buskonvooi met 900 Vindicat-studenten terug van een massale skireis naar Piemonte in Noord-Italië. Grote zorgen onder de Groningse bevolking. De GGD wachtte de studenten op en testte er vier, allemaal negatief.

'Wie geen klachten heeft, is niet besmettelijk,' zei Jossy van den Boogaard, GGD-arts infectieziektebestrijding in Groningen, tegen de media. 'Kunnen de studenten ook andere mensen besmetten als ze geen klachten hebben? Nee', was het officiële antwoord.

'Wat als iemand besluit om naar zijn werk te gaan of tentamen te doen? Dat is zijn eigen verantwoordelijkheid.'

Geen paniek

Op 8 maart komt naar buiten dat een schoonmaakster die getrouwd is met een medewerker van Bannink Packaging positief is getest. De directeur van de school waar zij werkt schrijft aan de ouders dat er geen reden tot paniek is en dat de kinderen gewoon naar school kunnen.

In het carnavalsgebied van Noord-Brabant ontstaan dan al tekorten aan beschermingsmiddelen in de zorg, en het publiek krijgt het advies de huisarts niet te bellen tenzij er ernstige klachten zijn.

Eva van Esch

Tweede Kamerlid Eva van Esch van de Partij voor de Dieren vertelde in de Kamer dat een kennis van haar positief was bevonden nadat haar een week lang een test geweigerd was, hoewel ze met ziekteverschijnselen uit Italië was teruggekeerd. Eenmaal positief was haar dringend aangeraden de diagnose stil te houden en het aan niemand op haar werk en in haar kennissenkring te vertellen, aldus Van Esch.

'Mijn fractie vraagt zich dan ook af of dit kabinet daadwerkelijk inzet op preventie van verspreiding van de ziekte, of dat de gezondheidsdiensten vooral bezig zijn met het voorkomen van paniek', aldus Van Esch.

Beperkte testcapaciteit

De testcapaciteit in Nederland is beperkt, waardoor de autoriteiten niet anders kunnen dan vooral mensen testen met een link naar het virus. Er waren op 7 maart in Nederland ongeveer 6000 tests uitgevoerd, zei het RIVM, en daaronder vallen ook alle dubbele testen om foutpositieve uitkomsten uit te sluiten en alle testen na genezing.

Veertien dagen na de eerste positieve test was het aantal officiële Covid-19 gevallen in Nederland gestegen van 1 naar 614.

Naomi O'Leary bespreekt de Nederlandse aanpak van de coronacrisis in de World View podcast hier